

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: XXXI Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach "Bibliotekarze w służbie człowieka i książki" : (Katowice, 17 maja 2014 r.)

Author: Gabriela Łącka

Citation style: Łącka Gabriela. (2014). XXXI Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach "Bibliotekarze w służbie człowieka i książki" : (Katowice, 17 maja 2014 r.). "Nowa Biblioteka" (Nr 2 (2014), s. 185-188).

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Gabriela Łącka
Biblioteka Teologiczna
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: gabi@wtl.us.edu.pl

**XXXI FORUM SEKCJI BIBLIOTEK SZKÓŁ WYŻSZYCH
STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH PRZY ZARZĄDZIE
OKRĘGU W KATOWICACH *BIBLIOTEKARZE W SŁUŻBIE CZŁOWIEKA
I KSIĄŻKI* (KATOWICE, 17 MAJA 2014 R.)**

17 maja 2014 r. w auli Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach odbyła się Konferencja *Bibliotekarze w służbie człowieka i książki*. Zorganizowali ją: Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Biblioteka Śląska w Katowicach, Duszpasterstwo Bibliotekarzy Archidiecezji Katowickiej, Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES oraz Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach (XXXI Forum Bibliotekarzy). W konferencji uczestniczyli bibliotekarze szkół wyższych, bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych, pracownicy naukowci, doktoranci, studenci Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, a także przedstawiciele Duszpasterstwa Bibliotekarzy z Katowic i Gdańska.

Zgromadzonych gości, otwierając obrady z ramienia władz uczelni, powitał dziekan Wydziału Teologicznego ks. Antoni Bartoszek. Dziękując uczestnikom za liczne przybycie, wyraził uznanie dla organizatorów i zaproszonych gości za podjęcie ważnego tematu o znaczeniu i roli bibliotekarzy w służbie człowieka i książki. Następnie Bogumiła Warzachowska, kierownik Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i organizator spotkania, podziękowała zgromadzonym za przybycie, szczególnie bibliotekarzom z Gdańska. Na spotkanie przyjechali oni wraz ze swoim duszpasterzem ks. Maciejem Kwietniem. Życząc owocnych i twórczych obrad, poinformowała zgromadzonych o ukazaniu się książki *Duszpasterstwo Bibliotekarzy w służbie człowieka i książki* (Katowice

2014). Jest to zapis zaangażowania bibliotekarzy w działalność własnych bibliotek oraz środowisk duszpasterskich w Katowicach i Gdańsku. Z kolei Małgorzata Waga, zastępca dyrektora Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej, wyraziła radość z powodu takich spotkań, bo służą one integracji środowiska bibliotekarskiego i lepszemu poznaniu się. Jej zdaniem, praca służebna jest istotna, pozwala bowiem dostrzec różne aspekty pracy bibliotecznej. Wszystkich uczestników konferencji Małgorzata Waga zaprosiła po zakończonych obradach do zwiedzania Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego i Akademii Ekonomicznej w Katowicach.

Moderatorem całego spotkania była Bożena Szczykała, pracownica Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Ks. Jan Górecki z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w wystąpieniu: *Zjawisko pielgrzymek na Śląsku w ujęciu historycznym i pastoralnym* – omówił miejsca kultu, do których pielgrzymowali i nadal pielgrzymują Ślązacy na przestrzeni wieków. Spośród najczęściej odwiedzanych sanktuariów wymienił Górę Św. Anny, Sanktuarium Piekarskie, Kalwarię Zebrzydowską, a także Jasną Górę z cudownym obrazem Matki Bożej Częstochowskiej. Celem tej formy pobożności była – według prelegenta – wewnętrzna odnowa, którą pątnicy przeżywali m.in. poprzez uczestnictwo w sakramentach świętych, czyli odnowa człowieka i jego wewnętrzna przemiana.

O współczesnym duszpasterstwie w Archidiecezji Katowickiej mówił ks. Henryk Olszar z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego, jednocześnie duszpasterz bibliotekarzy w archidiecezji. Na wstępie przytoczył słowa św. Papieża Jana Pawła II: „Rozwinęło się w Kościele polskim duszpasterstwo specjalistyczne i zawodowe. Niejeden człowiek umocnił się dzięki temu w swojej wierze oraz odnalazł środowisko, które żyje naprawdę wiarą; niejeden mógł dzięki temu włączyć się w jakieś wspólne myślenie i działanie w duchu chrześcijańskim, to znaczy w myślenie i działanie przeniknięte wiarą i modlitwą. Podobno duszpasterstwo specjalistyczne przeżywa dzisiaj pewien kryzys, ale kryzys ten może być także kryzysem wzrostu, może stanowić szansę odnalezienia się na nowo: porzucenia tego co przestarzałe, a szukania tego co lepsze i głębsze. Starajmy się (...) tę szansę rozpoznać i jej nie zmarnować” [1, 519]. Zdaniem ks. Olszara, środowisko bibliotekarzy z Katowic odpowiedziało na zawołanie św. Papieża Jana Pawła II, bo 10 sierpnia 1999 r. zgłosiło inicjatywę utworzenia Duszpasterstwa Bibliotekarzy Archidiecezji Katowickiej, które w tym roku świętuje piętnastolecie swego istnienia. Jako duszpasterz środowiska bibliotekarskiego zapoznał uczestników konferencji z działalnością duszpasterstwa. W ciągu tych piętnastu lat podjęło ono wiele inicjatyw, jak: spotkania opłatkowe, doroczne pielgrzymki na Jasną Górę w Częstochowie, do miejsc związanych ze św. Wawrzyńcem – patronem duszpasterstwa bibliotekarzy, zwiedzanie bibliotek z cennymi

zbiorami, organizowanie konferencji naukowych, udział w sesjach poświęconych problemom bibliotek. W ramach duszpasterstwa dodatkowo bibliotekarze mają możliwość uczestniczenia w drodze krzyżowej i Eucharystii połączonej z konferencją ascetyczną w Wielkim Poście. Podsumowując, ks. Henryk Olszar stwierdził, że pielgrzymowanie pracowników bibliotek stwarza okazję do pytań o ich wiarę, o to jak ma wyglądać ich praca, a także jaki ma być bibliotekarz XXI wieku?

Następnie Leonard Ogierman z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach wygłosił referat: *Ochrona kościelnych dóbr kultury. Renowacje i konserwacje na przykładzie wybranych księgozbiorów*. Prelegent podzielił się ze słuchaczami osobistym doświadczeniem z prac renowacyjno-konserwatorskich części zabytkowego materiału bibliotecznego, będącego własnością klasztoru oo. Paulinów na Skałce w Krakowie. Prace pod jego nadzorem przeprowadzono wraz z zespołem naukowców z Międzywydziałowej Pracowni Ochrony i Konserwacji Książki w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŚ. Odnowie poddano m.in.: cztery bezcenne inkunabuły: dzieło Guillelmusa Durarua *Rationale divinorum ojiiciorum, Summa theologica Antoninusa Florentiusa*, wytoczona w 1485 r. w Bazylei, w oficynie Michaela Wensslera; *Decreiales [...]* Grzegorza IX, wydane w 1511 r. w Paryżu, w oficynie Thielmanna, *Missale Romanum*, wytoczone w Wenecji w oficynie Luca Antonio Giunty. Wśród restaurowanych inkunabułów znalazły się m.in. atlas *Jodoco Hondiusa* z 1606 r., zawierający zarys Ameryki, bez Australii, a także unikatowy drzeworyt przedstawiający papieża Innocentego IX, przekazującego mnichom swoje dekryty. Interwencji konserwatorskiej poddano również 680 zabytkowych drewnianych futerałów na książki biblieczne. Obiekty poddano fumigacji wykonanej w komorze próżniowej znajdującej się w Bibliotece Śląskiej w Katowicach. Kompleksowe prace renowacyjne i konserwatorskie, zrealizowane na tym materiale, pozwoliły przywrócić świetność i pierwotne piękno bibliotece skałecznej. Odnowa i rewitalizacja sali bibliecznej i starej zakrystii pozwoliła na utworzenie oryginalnego zespołu bibliotecznego-muzealnego eksponującego nie tylko zbiory biblieczne, ale również najcenniejsze paulińskie zabytki kultury religijnej. W opinii Leonarda Ogiermana, biblioteka na Skałce stanowi udokumentowane świadectwo wielkiego formatu duchowego i intelektualnego polskich paulinów.

Ostatni referat wygłosiła Weronika Pawłowicz z Biblioteki Śląskiej w Katowicach. W wystąpieniu – *Dziedzictwo kulturowe Kościoła w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej* – przedstawiła założenia, organizację, zasoby i dotychczasowe dokonania Śląskiej Biblioteki Cyfrowej (ŚBC). Zaprezentowała cyfrowe kopie najcenniejszych i najciekawszych zabytków piśmiennictwa przechowywanych na terenie historycznego Śląska oraz województwa śląskiego. Wśród dokumentów, które dostępne są

w ŚBC, na uwagę zasługują kolekcje: dziedzictwa kulturowego, materiałów dydaktycznych i naukowych, miscellanea oraz kolekcje zbiorów bibliofilskich. Prelegentka pokazała ciekawe wydawnictwa, stare druki, rękopisy, katechizmy, czasopisma, ulotki, a także bogaty zbiór ikonograficzny przedstawiający grafiki, pocztówki, fotografie, zbiory kartograficzne i muzyczne oraz książki wydane od początku XIX w. Na zakończenie referentka stwierdziła, że udostępnienie cyfrowego zasobu w Internecie jest przykładem dokumentacji życia katolików, ewangelików, Żydów, a także przedstawicieli innych wyznań. Każda z bibliotek zrzeszonych w tej instytucji udostępnia czytelnikom to, co ma najlepszego w zbiorach, i w ten sposób przybliża historię, naukę i kulturę śląską szerokiej publiczności, także i tej zamieszkałej poza granicami regionu i kraju.

Podsumowaniem obrad była prezentacja wspomnianej już książki *Duszpasterstwo bibliotekarzy w służbie człowieka i książki* wydanej przez Bibliotekę Śląską, pod redakcją Jana Malickiego, Henryka Olszara i Bogumiły Warząchowskiej. W dyskusji wzięli udział: ks. H. Olszar, B. Warząchowska i ks. Maciej Kwiecień. Do powstania książki – zdaniem B. Warząchowskiej – przyczyniła się potrzeba udokumentowania piętnastoletniej działalności duszpasterstwa. Znalazły się w niej zatem homilie, kazania, mowy okolicznościowe, rozważania na temat etyki zawodu bibliotekarskiego, a także informacje o świętych patronach bibliotekarzy. W imieniu redakcji podziękowała wszystkim osobom, które zaangażowały się w wydanie tego okolicznościowego wydawnictwa.

BIBLIOGRAFIA:

- [1] Jan Paweł II: *Homilia w czasie Liturgii Słowa skierowana do przedstawicieli laikatu - Olsztyn, 6 czerwca 1991, nr 5*. W: Jan Paweł II: *Dzieła zebrane*. T. 9, *Homilie i przemówienia z pielgrzymek - Europa*. Cz. 1, *Polska*. Kraków 2008. ISBN 978-83-7595-097-7.